Õiguskantsler

Teie 05.10.2026 nr

Meie 29.10.2026 nr 6-4/262340/2609102

Elukoha registreerimise nõue kui Tallinna kehtestatud pensionilisa maksmise tingimus

Lugupeetud avaldaja

Palusite õiguskantsleril kontrollida Tallinna Linnavolikogu 7. oktoobri 2021. a määruse nr 26 „Sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord“ vastavust Eesti Vabariigi põhiseadusele. Täpsemalt palusite kontrollida, kas selle määruse § 12 lõige 1 punkt 3 on kooskõlas põhiseaduse §-s 12 sätestatud võrdsuspõhiõigusega. See määruse säte näeb ette, et linnalt pensionilisa taotleva inimese elukoht peab olema rahvastikuregistri järgi Tallinna linnas vähemalt alates toetuse taotlemise kalendriaastale eelnenud kalendriaasta 1. jaanuarist.

Kirjutasite, et olete pensionär alates 2011. aastast. Tallinna linna elanikuna olete registreeritud alates 2025. aasta 30. oktoobrist. Seega olete olnud Tallinna linna elanik lühemat aega, kui pensionilisa maksmise tingimustes on ette nähtud.

Mõistame Teie pettumust, kui saite teada, et Teil ei ole õigust 2026. aastal linnalt pensionilisa saada. Siiski pole põhjust pidada määruse § 12 lõike 1 punkti 3 põhiseadusvastaseks.

See linna makstav toetus pole ette nähtud puudust kannatavatele inimestele. Tallinna linn maksab linnas elavatele pensionäridele pensionilisa vabatahtlikult. Ükski seadus sellist toetust maksma ei kohusta. Seega pole ka inimesel õigust nõuda, et Tallinna linn sellise toetuse kehtestaks ja seda oma elanikele maksaks.

Riigikohus on sarnastes asjades leidnud, et kohalik omavalitsus võib toetuste andmisel inimesi erinevalt kohelda, kui see pole ilmselgelt asjakohatu (nt Riigikohtu 17. aprilli 2026 otsus asjas nr 5-25-67, p 55).

Määruses kehtestatud nõude taga võib näha Tallinna Linnavolikogu soovi mitte maksta toetust inimesele, kes on Tallinnas elanud üksnes lühikest aega, näiteks registreerinud end Tallinna elanikuks vaid pensionilisa väljamaksmise ajaks (vt määruse eelnõu seletuskiri).

Elukoha registreerimise nõude eesmärk on tagada toetus neile Tallinna linna elanikuks registreeritud pensionäridele, kes on Tallinna linna hinnangul parajalt kaua Tallinnas elanud ja sellega näidanud, et nad on piisavalt seotud Tallinna elanikkonnaga, kelle maksutulu arvel linn seda toetust maksab.

Residendist füüsiliste isikute makstud tulumaks laekub osaliselt nende elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse (tulumaksuseaduse (TuMS) § 5 lg 1). Inimese elukohaks

kalendriaastal loetakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga Maksu- ja Tolliameti peetavasse maksukohustuslaste registrisse kantud elukoht (TuMS § 5 lg 2). Seepärast on linn huvitatud, et Tallinnas elavad inimesed oleksid linnaelanikena registreeritud 1. jaanuari seisuga. Määruse § 12 lõike 1 punktis 3 sätestatud pensionilisa saamise tingimus aitab seda saavutada.

Määruse § 12 lõike 1 punktis 3 sätestatud nõude täitmiseks peab inimene olema vähemalt kahe järjestikuse aasta 1. jaanuaril olnud Tallinna elanik. Seega peab pensionilisa sooviv inimene olema Tallinna elanikuna registreeritud vähemalt veidi üle aasta. Selle tingimuse täitmine pole Tallinnas elavale inimesele ülemäära keeruline.

Inimese ja kohaliku omavalitsuse vahelised õigused ja kohustused on erinevad, olenevalt sellest, kui pikalt on inimene registreeritud selle omavalitsuse elanikuna (vt analoogiat Riigikohtu 8. märtsi 2011 otsuses asjas nr 3-4-1-11-10, p 64). Praegusel juhul saab erinevat kohtlemist õigustada sellega, et inimene, kes on olnud Tallinna linna elanik lühemat aega, on linnaga nõrgemini seotud kui see inimene, kes on olnud linnaelanik pikemat aega. See õigustab tema ilmajätmist nendest linna vabast tahtest antavatest hüvedest, mis pole mõeldud puudust kannatavatele inimestele.

Märkisite, et linna ametlikes kanalites teatati avalikult, et pensionäridel, kelle elukohaks oli rahvastikuregistris 1. jaanuaril 2026 märgitud Tallinn, on õigus saada linnalt 2026. aastal 250 eurot pensionilisa. Te ei täpsustanud, mis kanalites seda infot jagati.

Inimesele makstakse mainitud toetust siiski ainult sel juhul, kui ta on täitnud Tallinna Linnavolikogu 7. oktoobri 2021 määrusega nr 26 „Sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord“ kehtestatud tingimused. Linna ametlikes kanalites öeldu toetuse saamist ei mõjuta. See tähendab, et isegi kui linn oleks avaldanud toetuse kohta eksitavat teavet, ei tekiks Teil selle alusel õigust toetust saada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Olari Koppel
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri ülesannetes

Teadmiseks (avaldaja andmeteta): Tallinna Linnavolikogu

Kärt Muller 693 8418
Kart.Muller@oiguskantsler.ee